

Výroční zpráva 2023

Obsah (2023)

Úvod	1
1. Služby a činnosti specializovaných oddělení	3
Naučné oddělení.....	3
Centrální registrace (Hudební oddělení)	4
Oddělení beletrie.....	4
Dětské oddělení	4
2 Tabulky, dodatky	6
Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích.....	6
Přehled fondu	6
Přehled počtu čtenářů	6
Přehled počtu návštěvníků knihovny.....	6
Výpůjční činnost.....	6
Místní knihovny.....	7
Přehled počtu čtenářů	7
Přehled počtu návštěvníků.....	7
Výpůjční činnost.....	7
Počet svazků expandovaných do MK v rámci výměnných souborů	7
3 Akce pro veřejnost (výběr)	8
Pro děti	8
Dopoledne s říkankou	8
Jóga pro děti	8
Workshopy pro děti i dospělé	8
Návraty k tradicím.....	9
Pro mládež (výběr)	9
Tvůrčí psaní pro středoškoláky.....	9
Máchovou stopou – Cestou necestou.....	9
Jungmann 250	9

Autorské večery se spisovateli	10
Historie kolem nás	10
Noc literatury	10
Litoměřický knižní festival 2. ročník	10
Cestopisná vyprávění	10
Procházky	10
Hudební produkce v rámci akce „Města čtou“	11
Zdravý životní styl	11
Výstavy (výběr)	11
Klub seniorů	11
4 Spolupráce s ostatními organizacemi	12
Místní organizace	12
Nadace, společné projekty	13
Vzdělávání zaměstnanců.....	13
5 Granty	14
6 Obrazová příloha	14
7 Výkon regionálních funkcí	15

Úvod

Příspěvková organizace Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích v současné době eviduje **3 435** čtenářů (z toho **1 010** dětských), kteří si v roce 2023 vypůjčili **135 426** knih, periodik a CD. Nakoupili jsme 4 889 knižních jednotek. Z tohoto objemu bylo v rámci regionálních funkcí zakoupeno **2 768** knih.

Uspořádali jsme **132** vzdělávacích a **72** kulturních aktivit (besedy, výstavy, aktivity ve spolupráci s městem Litoměřice); **10** workshopů pro děti, studenty i seniory. S historikem Filipem Hrbkem se uskutečnila naučná procházka – Litoměřice na prahu nového věku.

V období letních prázdnin jsme nabídli novinku - **Prázdninové dílničky pro děti**. Během prázdnin jsme celkem 6x uspořádali zajímavý dopolední program pro děti, které trávily prázdniny ve městě.

Dětské oddělení nabízí pro děti z mateřských škol a pro žáky základních škol literární besedy, hry s příběhem zaměřené na četbu a porozumění textu a knihovnické lekce zaměřené na získání orientace v knihovně a jejím fondu. V roce 2023 se zúčastnilo těchto lekcí **3 919** dětí.

Začínající čtenáři na těchto lekcích získají základní informace o knihách a funkci knihovny. V tomto roce byl také zaveden nový rezervační systém pro pedagogy.

Celkem 350 žáků druhých ročníků litoměřických základních škol bylo v knihovně slavnostně pasováno na čtenáře.

V knihovně probíhal pravidelný oblíbený pořad **Dopoledne s říkankou** pro rodiče s dětmi ve věku 1-3 roky.

Zúčastnili jsme se mezinárodního projektu na podporu čtenářství u nejmladší generace **S knížkou do života** (Bookstart). O tomto projektu pravidelně informujeme rodiče při slavnostním vítání občánků, kde rodiče pro miminko zároveň obdrží originální knížku říkadel a tvořivých úkolů.

V knihovně působí již třináctým rokem **Klub aktivního stáří a Klub tvůrčího psaní pro seniory**. Pořádáme pro ně také trénování paměti, psychomotorická cvičení a tvořivé letní workshopy. Díky dotaci města Litoměřice jsme uspořádali celodenní výlet pro seniory do sklárny pana Pačinka – Pačinek Glass.

V roce 2023 jsme se opět zapojili ve spolupráci se Spolkem LiPen o. s. do celostátní akce **Noc literatury**.

V knihovně také působí **Deutschklub** – dobrovolný spolek přátel německého jazyka, které spojuje radost z konverzace stejně jako vůle pomáhat. Jeho heslem je: „Pro dobrou věc“.

Díky spolupráci s Gymnáziem Josefa Jungmanna a za podpory města Litoměřice proběhl již patnáctý ročník literární soutěže **Máchovou stopou**.

Nedílnou součástí života naší knihovny jsou také výstavy. Jimi jsou prezentovány nejrozličnější žánry a techniky výtvarného umění. Nahlédnout do **online galerie** OlGa lze zde: <https://www.knihovnalitomerice.cz/olga/>.

V podzimních měsících jsme naše návštěvníky překvapili novými úpravami v interiéru. Nejprve došlo k výměně podlahové krytiny ve vstupní chodbě, poté prošla proměnou i čítárna naučného oddělení. Nyní je prostornější, variabilnější. Došlo ke zvýšení počtu počítačových stanic. Čtenáři si zde mohou přečíst některé z naší široké nabídky denního tisku a časopisů, mohou si dát kávu a strávit příjemný čas v nových pohodlných křeslech.

1. Služby a činnosti specializovaných oddělení

Naučné oddělení

Pro potřeby Naučného oddělení bylo v roce 2023 nakoupeno **321 knihovních jednotek**. Oddělení navštívilo **12 547 návštěvníků**, kteří si vypůjčili **17 848 knih, 6 922 periodik, 196 elektronických dokumentů**.

Samozřejmostí je využívání veřejného internetu pro čtenáře, ale i pro neregistrované uživatele.

Služby nabízené v rámci studovny a čítárny:

- půjčování knih z příruční a regionální knihovny
- široká nabídka novin a časopisů (67 titulů)
- zajišťování excerpce článků z regionálních periodik
- široký výběr elektronických zdrojů a jazykových výukových programů na CD-ROM
- daňové a právní materiály v tištěné podobě (Sbírky zákonů)
- Možnost získávání materiálů prostřednictvím služby MVS (meziknihovní výpůjční služba). Službu využilo **96** čtenářů, požadavků od ostatních knihoven na zaslání knih bylo **17**.
- Knihovnicko-bibliografické lekce pro studenty středních škol. Lekce jsou zaměřené na seznámení s knihovnou, jejím fondem a orientaci při vyhledávání. Tuto možnost využily Střední škola Pohoda s.r.o. (10 lekcí), Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb (5 lekcí) a Gymnázium Josefa Jungmanna (2 lekce).

V roce 2023 byla dále prohloubena spolupráce s litoměřickými středními školami, a to zejména v oblasti mediální gramotnosti. Pro studenty SŠPgHS byl v rámci dlouhodobé spolupráce uspořádán pořad o českém jazyce a pozván pan Jarmil Vepřek, „Běžící češtinář“.

K dispozici byla i nabídka elektronických knih (**651** knižních jednotek), běžně dostupná prostřednictvím čtenářského konta.

Díla nedostupná na trhu:

Národní knihovna ČR zpřístupnila (v období nouzového stavu) prostřednictvím Národní digitální knihovny (NDK) díla nedostupná na trhu (DNNT).

Jedná se o dokumenty, které jsou dosud chráněny autorským zákonem (tj. neuplynulo 70 let od smrti všech autorů), ale nejsou již dostupné na knižním trhu. Velká část z nich již byla českými knihovnami digitalizována a dosud byla přístupná jen v budově knihovny vlastníci daný dokument. Nyní mají registrovaní

čtenáři naší knihovny novou možnost zobrazit všechna tato díla vzdáleným přístupem online přímo ze svého domácího počítače. **Služba byla poskytována zdarma.**

Centrální registrace (Hudební oddělení)

Za sledovaný rok nakoupilo hudební oddělení **208 dokumentů**. Během sledovaného roku navštívilo oddělení **9 640 uživatelů**, kteří si vypůjčili **24 572 CD, knih a hudebnin**. Toto oddělení je místem **centrální registrace** dětských i dospělých čtenářů. Byla zde umístěna část fondu Oddělení beletrie – cizojazyčná literatura a fantasy literatura. Nabídku „Průkazka jako vánoční dárek“ využilo **11 čtenářů**. Součástí oddělení byla nabídka čtyř stanic veřejného internetu. Tuto službu využilo **1 000 čtenářů a 206 návštěvníků**.

Oddělení beletrie

Pro potřeby oddělení bylo v uplynulém roce nakoupeno **1 160 knihovních jednotek**, které využilo **25 000 návštěvníků**. Čtenáři si celkem vypůjčili **71 213 knih**. K dispozici jsou tu **2 počítačové stanice** s možností připojení k internetu. Dlouhodobě oddělení spolupracuje s domovem pro seniory ve Švermově ulici, jemuž poskytuje zdarma službu pravidelné donášky knih. Prostřednictvím tematických výstavek jsou čtenáři seznamováni s knižními novinkami. Na oddělení beletrie, kde je dlouhodobě největší obrát knih za den, mohou čtenáři sami vracet a půjčovat knihy pomocí zařízení **self-check**, které výpůjčky ze čtenářova konta automaticky odečte.

Dětské oddělení

Pro dětské čtenáře bylo v roce 2023 zakoupeno **345 knihovních jednotek**, které si půjčilo **1 010 zaregistrovaných čtenářů**. Dětské oddělení navštívilo **11 834 návštěvníků**, kteří si vypůjčili celkem **14 037 knih a časopisů**.

Hlavní náplní tohoto oddělení je tvorba aktivit pro dětské čtenáře. Začínající čtenáři zde získávají základní informace o knihách a knihovně, je rozvíjena jejich čtenářská gramotnost.

Velká péče je věnována především knihovnicko-bibliografickým lekcím. V roce 2023 knihovna připravila v dopoledních hodinách **160 knihovnických lekcí**, kterých se zúčastnilo **3 919 dětí** ze základních a mateřských škol z Litoměřic a okolí. Besedy pořádané pro základní školy vycházejí vstříc přáním pedagoga.

Dopoledne s říkankou, které je určeno pro malé děti ve věku 1-3 roky s rodiči, se v roce 2023 uskutečnilo **30x**.

V odpoledních hodinách pravidelně navštěvují dětské oddělení školní družiny a klienti Diakonie.

Další projekty Dětského oddělení:

Kniholovení - pátrací hra

Děti s rodiči hledaly dle zadaných indicií ve městě schovanou knihu. První, kdo se na dané místo dostal a knihu našel, ji získal.

Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka

Cílem dlouhodobého projektu je přivést děti hned od počátku školní docházky do knihoven, seznámit je s prostředím knihovny a jejím chodem. Vysvětlit, jak vzniká knížka, motivovat ke čtení a rozšiřovat jejich dovednosti v získávání informací z různých dostupných zdrojů. V další části jsou děti oceněny originální knížkou za to, že zvládly základy čtení, je podporován jejich vztah k četbě a ke čtenářství.

Na tento projekt každoročně navazuje **Pasování čtenářů** pro žáky 2. tříd, a to hned v úvodu školního roku, kdy probíhá oslava jejich dovedností za účasti rytíře. Ten je pasuje na čtenáře. Kromě pasovací listiny jsou děti odměněny také průkazkou do knihovny s roční bezplatnou registrací. Této oslavy se v roce 2023 zúčastnilo cca **350 žáků** z patnácti litoměřických škol.

Noc s Andersenem

Každoroční oblíbená akce jako oslava dne narození Hanse Christiana Andersena. V roce 2023 nesla téma „Tobiáš Lolness“.

S knížkou do života

Knihovna v rámci tohoto projektu předává při vítání občánků dárky pro děti a rodiče: poukaz k registraci zdarma, knížku nejoblíbenějších dětských básniček a publikaci pro rodiče s tipy na čtení pro nejmenší.

Letní dílničky

Pro děti bylo během prázdnin připraveno v Letních dílničkách **6 workshopů**, kterých se zúčastnilo **86 návštěvníků**. Tvořilo se například na téma fimohrátky, mandaly, čtenářská dílna, linoryt a další.

Čtení nás baví

Bylo novinkou roku 2023. Jednalo se o pravidelné čtení dětem mladšího školního věku konané jednou za měsíc, v pátek odpoledne. Program vedla knihovnice, ale děti se aktivně zapojovaly, aby předčítaly vrstevníkům, společně diskutovaly nad obsahem a sdělením čteného textu a nechyběla kreativní výtvarná aktivita. Hosty v tomto programu byla například spisovatelka Renata Štulcová, Eva Dolejšová či fotograf Miroslav Zimmer.

2 Tabulky, dodatky

Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích

Přehled fondu

Knihovní jednotky	KKHM	Regionální funkce	Celkem
naučná literatura	25 747	3 362	29 109
beletrie	33 597	20 130	53 727
kartografické dokumenty	195	0	195
zvukové (zvuk. obrazové, jiné)	9 177	1 365	10 542
Tištěné hudebniny	2	0	2
celkem	68 718	24 857	93 575

Přehled počtu čtenářů

Dislokace	Skutečnost 2023	index r. 2022
KKHM Litoměřice	3 435	-24

Přehled počtu návštěvníků knihovny

Dislokace	Návštěvníci 2023	index r. 2022
KKHM	45 863	+ 4 030
návštěvníci internetu	1 206	- 1 505
návštěvníci kulturních akcí	1 657	+ 86
návštěvníci vzdělávacích akcí	5 699	+ 543

Výpůjční činnost

Dislokace	Skutečnost 2023	index r. 2022
KKHM Litoměřice	135 426	+ 14 040
výpůjčka na 1 čtenáře	39,4 výpůjčky	+ 4,31

Místní knihovny

Přehled počtu čtenářů

Dislokace	Skutečnost 2023	index r. 2022
Místní knihovny	2110	-111

Přehled počtu návštěvníků

Dislokace	Skutečnost 2023	index r. 2022
Místní knihovny	37 864	+ 4068

Výpůjční činnost

Dislokace	Skutečnost 2023	index r. 2022
Místní knihovny	49 037	+ 787
výpůjčka na 1 čtenáře	výpůjčky	23,24

Počet svazků expandovaných do MK v rámci výměnných souborů

Dislokace	Skutečnost 2023	index r. 2022
Místní knihovny	43 936	+ 285

3 Akce pro veřejnost (výběr)

Pro děti

Hlavním cílem aktivit byla podpora soudržnosti rodiny a smysluplné využití volného času celé rodiny, podpora mezigeneračního setkávání.

Dopoledne s říkankou

Oblíbený program pro rodiče s nejmenšími dětmi. Každé úterý v knihovně zábavnou formou pomocí říkanek, písniček a rytmizace rozvíjíme nejmladší děti pod vedením lektorky Anežky Grimové.

Součástí tohoto projektu bylo v roce 2023 také divadelní představení pro malé čtenáře Čert a Káča v podání Naivního divadélka pro všechny.

Jóga pro děti

Zábavná jóga pro děti nad 3 roky se v knihovně konala pravidelně 1x za 2 měsíce v rámci sobotního dopoledne.

Workshopy pro děti i dospělé

- Linoryt a papírotisk - umělecká grafická technika / lektorka Adéla Skoupá
- Workshop drátkování / lektorka Irena Hejhalová
- Žonglování pro malé i velké / MgA. Helena Učíková Lendacká
- Fimohrátky – tvorba z barevné modelovací hmoty
- Mandaly
- Deskohraní s knihovnou – sobotní akce pro děti i dospělé, navázali jsme spoluprací se spolkem LovoTroll a DDM Rozmarýn
- Retrohrátky v knihovně – u příležitosti Dne dětí jsme si připomněli, jaké hry byly u dětí oblíbené v době od 70. do 90. let 20. století

Návraty k tradicím

- Svatý Martin s knihovnou - vyprávění legendy, pranostiky, tematické tvoření z papíru, ochutnávka martinských rohlíčků, průvod do parku Václava Havla, divadelní představení ve spolupráci se ZUŠ Litoměřice, soutěž o svatomartinskou plyšovou husu

Pro mládež (výběr)

Tvůrčí psaní pro středoškoláky

Kurz zaměřený na tvůrčí psaní, zvládání různých literárních žánrů, získávání zkušeností s prezentací svých textů prostřednictvím autorských večerů.

Máchovou stopou – Cestou necestou

15. ročník literární soutěže (nejen) pro studenty. Soutěž se uskutečnila ve spolupráci s Gymnáziem J. Jungmanna v Litoměřicích. Téma "Cestou necestou" bylo inspirováno poutěmi Karla Hynka Máchy. 41 zaslaných prací svědčí o tom, že soutěžící oslovilo. Potěšitelná je skutečnost, že letos výrazně stoupl počet textů v kategorii žáků a studentů.

Porotu v tomto ročníku Máchovy stopy tvořili Mgr. Petr Bašus, Miloš Doležal - básník a publicista, držitel Magnesie litery 2022 a Magdaléna Platzová, vloni také nominovaná na Literu za svůj román Život po Kafkovi. Vzhledem k tomu, že porotci jsou z různých koutů republiky, jejich porady se konaly po několik večerů on-line.

Vybraní účastníci z obou kategorií byli tradičně odměněni kurzem tvůrčího psaní, letos vedenými Danou Emingerovou a Viktorem Špačkem.

Ukázky vítězných textů byly vydány v „novinách“ knihovny, které se nazývají Karel Hynek Mácha. V roce 2023 vyšly v novém, praktičtější formátu A5.

Jungmann 250

V roce 2023 se připomínalo 250. výročí narození spisovatele a národního buditele Josefa Jungmanna. Ve spolupráci s gymnáziem byla pro návštěvníky knihovny připravena přednáška Davida Tomíčka „**Josef Jungmann a jeho doba**“. Dále pak procházka „**Jak viděl Litoměřice Josef Jungmann**“ s historikem PhDr. Filipem Hrbkem.

Pro dospělé (výběr)

Autorské večery se spisovateli

- Den (nejen) pro single ženy | autorské čtení Evy Dolejšové spojené s povídáním o vztazích s terapeutkou Petrou Tvrzovou
- Básnické inspirace Litoměřice | čtení ukázek ze stejnojmenné knihy, která byla vydána u příležitosti 800 let. Města Litoměřice
- O kolečko mihn | mladý litoměřický autor Šimon Minka
- Nakladatelství Nautilus | Jarmila a Josef Štogrovi
- Krásné acháty z Krásného lesa | Jiří Svoboda

Historie kolem nás

Obsáhlý přednáškový cyklus Památníku Terezín v Knihovně Karla Hynka Máchy v Litoměřicích. Přednášejícími byli odborníci Památníku Terezín. V roce 2023 se cyklus věnoval těmto tématům:

- Památník Terezín v proměnách času (1947-2023) | PhDr. Ivana Rapavá, Ph.D.
- Policejní věznice v Malé pevnosti Terezín | PhDr. Ivana Rapavá, Ph.D.
- Ghetto Terezín | Mgr. Tomáš Fedorovič, PhD.

Prezentace dalších šesti témat byla naplánována na rok 2024.

Noc literatury

9. ročník literárního happeningu uspořádal Spolek LiPen ve spolupráci knihovnou. Každoročně se otevírají zajímavá místa mnoha měst u nás i v zahraničí a představují čtenářům současnou evropskou literární tvorbu.

Litoměřický knižní festival | 2. ročník

Spolek Continual Progress, Knihovna K. H. Máchy a Spolek LiPen pořádaly v rámci 10. ročníku Noci literatury křest knih litoměřických autorů.

Cestopisná vyprávění

- Indonésie Sulawesi | Ing. Jana Štefaniková
- Nad císařskou korunou | Kateřina Minková

Procházky

- Litoměřice na prahu nového věku | historik PhDr. Filip Hrbek
- Kytky k jídlu | Jana Vlková

Hudební produkce v rámci akce „Města čtou“

- Jana Vébrová akordeon, poezie a zpěv
- Eva Turnová a Ivan Vrána | autorské čtení, koncert

Zdravý životní styl

- večery Klubu celiaků | pravidelná čtvrtletní setkávání
- Zdravý životní styl a koncept bezobalu | Petr Havlíček
- Jak si udržovat mozek fit | Jana Matoušková | Radka Formánková
- Kvašením ke zdraví | Veronika Hájková
- Celoroční pěstování zeleniny | Radka Formánková
- Semínkovna – Sdílení semínek zahrádkáři a příznivci permakultury. V knihovně jsme založili pro širokou veřejnost Semínkovnu - dřevěný pořadač, z něj je možné semínka zdarma půjčovat pro vlastní potřebu a také do něj vypěstovaná semínka vkládat zase pro ostatní. Sdílíme osivo, které pochází z vlastních rostlin.

Výstavy (výběr)

- Linoryt a jiné | výstava Adéla Skoupá
- Listuj světem | výstava ilustrací z knih pro malé děti od polských autorů
- Práh nemožného | Zuzana Riva Jeřábková
- Bez lítosti | Martina Tylová
- Nahlédnutí | Marie Strahovská
- JungmannZ! | výstava studentů GJJ

Klub seniorů

Spolek LiPen vznikl na podzim 2013 a sdružuje litoměřické seniory, kterým nabízí kulturní, společenské a vzdělávací akce:

- Přeplovme La Manche
- Čtení sluší každému
- tvořivé workshopy
- psychomotorická cvičení
- trénování paměti
- zapojení do kampaně Místa v Litoměřicích přátelská seniorům

Klub tvůrčího psaní pro aktivní seniory – V tomto roce se uskutečnil literární večer s autorským čtením členů klubu.

Dopolední klub aktivního stáří – Pravidelná páteční setkání jsou zaměřena na trénink paměti, výtvarné dílny, jednoduchá cvičení. Senioři společně navštěvovali muzea a výstavy v galerii.

Deutschklub - konverzace v němčině – Lektorka Hana Pavlišťová nabízí pravidelná setkávání ke konverzaci. Účastnický poplatek je věnován na charitativní projekt „Mluvíme pro dobrou věc“.

Jak na chytrý telefon a tablet I., II., III.

Cyklus vzdělávacích aktivit pořádaných spolkem **Moudrá Sovička** za finanční podpory Nadace Vodafone. Program workshopů je zaměřen na zvýšení digitální gramotnosti seniorů. Senioři se učí ovládat své chytré mobilní zařízení (telefon, či tablet) a získávají jistotu při práci s ním. Navíc jsou informováni o pravidlech bezpečného chování na internetu a získávají tipy na vhodné aplikace pro každodenní praktické využití.

Cyklus „Rodopis“

Začínáme s rodokmenem | lektorka Mgr. Ing. Martina Vondráková
Rodopis I. II. | lektorka genealožka Helena Voldánová

4 Spolupráce s ostatními organizacemi

Místní organizace

Dům dětí a mládeže Rozmarýn

Besedy pro příměstské dětské tábory v letních měsících

Zdravé město Litoměřice

Týden mobility – čtení pohádek s dopravní tematikou, soutěže pro rodiny s dětmi

Deutschklub | konverzace v němčině

Spolupráce v rámci charitativní akce „Mluvíme pro dobrou věc“

Městská kulturní zařízení Litoměřice

Spolupráce při pořádání akcí.

Základní umělecká škola v Litoměřicích;

Spolupráce se studenty: Muzejní noc, Noc literatury, výstavy aj.

MUZEJNÍ NOC 2023 proběhla ve spolupráci s těmito subjekty:

- Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích
- Oblastní muzeum Litoměřice
- Galerie Gotické dvojče, dílna LITHO LITO, Institut kresby a grafiky
- Dílna ručního papíru
- Muzeum Křišťálový dotek
- Galerie Marionet a Sváťovo divadlo

Nadace, společné projekty

Nadace Charty 77 / Konto bariéry

Knihovna K. H. Máchy je zapojena do projektu SENSEN – Senzační senioři
Projekt Nadace Charty 77 / Konto bariéry je určen aktivním seniorům z celé republiky.

Vzdělávání zaměstnanců

Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem - Účast na vzdělávacích programech podpořených z VISK 2

Národní knihovna České republiky - vzdělávací kurzy

5 Granty

Město Litoměřice Muzejní noc 2023	10 000 Kč
Zdravé Město Litoměřice S knihovnou zdravě - aktivity pro celou rodinu	18 000 Kč
Město Litoměřice S knihovnou aktivní v každém věku	18 400 Kč
Ministerstvo kultury ČR S knihovnou k maturitě aneb čeština všelijak	10 000 Kč
V rámci příspěvku od zřizovatele jsou dotovány tyto aktivity	
Město Litoměřice Máchovou stopou 2023	25 000 Kč
Město Litoměřice Města čtou 2023	30 000 Kč

6 Obrazová příloha

Obrazová příloha je připojena na konci tohoto dokumentu.

7 Výkon regionálních funkcí

Dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí, kterou Příspěvková organizace Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích obdržela od Ústeckého kraje, je určena pro výkon regionálních funkcí (RF) pro 7 městských a 76 místních knihoven litoměřického regionu.

V roce 2023 bylo zrealizováno 76 metodických návštěv v místních knihovnách a jedné pobočce a v 7 městských knihovnách, **celkem šlo o 84 výjezdů metodiček do knihoven**. Proběhlo **147 konzultací** z toho 43 v Knihovně v Litoměřicích a dalších 104 konzultací bylo uskutečněno telefonicky nebo e-mailem s rozsahem delším než půl hodiny.

Statistické údaje o knihovnické činnosti byly získány ze všech městských knihoven a ekonomické ukazatele od jejich zřizovatelů. Byly zpracovány sumáře pro všech 76 místních a 7 městských knihoven, zapsány písemně i elektronicky do statistik NIPOS (+ 1 pobočka Starý Týn pro MěK Úštěk). Výstupem je nově zpracovaný Bulletin knihoven litoměřického okresu a prezentace výsledků na webových stránkách KKHM.

Vzdělávacích akcí pro neprofesionální knihovníky (1x výjezdní seminář, 1x školení Koha, 1x beseda se spisovatelkou, 1x setkání starostů) se v roce 2023 zúčastnilo 138 návštěvníků z 45 knihoven.

Porady pro městské knihovny se konají pravidelně 2x ročně – pro 7 MěK, zajišťuje metodička a ředitelka KKHM (sdílí se zde příklady dobré praxe, statistiky, informace k automatizovanému knihovnímu systému, novinky apod.)

Revize fondu byla provedena ve 14 místních knihovnách, celkem bylo zrevidováno 16.479 knihovních jednotek.

Stav knihovního fondu výměnných souborů k 31. 12. 2023 je 24 857 knihovních jednotek, nakoupeno bylo 2 768 svazků. Z dotace na RF bylo pořízeno 1 582 svazků, z příspěvků obecních úřadů pak dalších 1186. I přes značné navýšení cen knih je přírůstek za celý rok vyšší o 364 dokumentů v porovnání s rokem 2022 (počet přírůstků 2 404). Průměrná cen knih činila cca 320 Kč.

Oblast cirkulace výměnných souborů – pro 76 městských knihoven + 1 pobočka Starý Týn a městskou knihovnu Budyně nad Ohří, MěK Terezín, celkem tedy pro 79 knihoven bylo připraveno a rozvezeno 434 souborů s 43 936 svazky (jeden soubor obsahuje v průměru 109 knihovních jednotek.)

Pro 3 malé městské knihovny (Terezín, Budyně nad Ohří, Úštěk) bylo nakoupeno 675 knihovních jednotek v celkové hodnotě 149 969,18 Kč.

Finanční prostředky na regionální funkce slouží široké základně čtenářů knihoven litoměřického regionu. V roce 2022 (výsledky za rok 2023 nejsou známy) navštívilo místní knihovny 33 796 uživatelů, kteří využili knihovnického služby – ať už absenční,

či prezenční výpůjčky knih a periodik, přístup k internetu nebo kulturně - výchovné akce.

Celkem knihovny zaregistrovaly 2 221 čtenářů, kterým vypůjčily 48 250 dokumentů.

Regionální služby zajišťují dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech regionu, garantují kvalitní metodickou péči, přístup k široké nabídce nových titulů knih a periodik, dodržování knihovnických standardů, kontinuitu a odbornost knihovnických činností, dodržování zákonů a metodických pokynů a zvyšování kvality služeb místních knihoven.

Ve výkonu regionálních funkcí nelze jednoznačně definovat cílovou skupinu – místní knihovna je komunitním centrem obce, naplňuje potřeby čtenářů, uživatelů internetu i návštěvníků kulturně-výchovných akcí. Knihovny navštěvují děti i dospělí, silnou čtenářskou obec místních knihoven tvoří senioři, v některých knihovnách se sdružují matky s dětmi. Knihovnice nezářídka rozšiřují výpůjční činnost pro děti o výtvarné a rukodělné tvoření. Knihovny jsou tedy důležité pro všechny občany obce.

Do místních knihoven bylo zpracováno 2 408 knihovních jednotek, pro městské knihovny 675 knih a do regionálního fondu 2 768 dokumentů. Celkem 2 metodičky zpracovaly za rok 2023 – 5 851 knih. Provedly metodické návštěvy v 84 knihovnách, aktualizovaly knihovní fond ve 14 knihovnách s fondem 16 479 knih a zrevidovaly 11 166 knih. Uskutečnily 4 školení, 2 porady, 147 konzultací a vyexpedovaly 43 936 dokumentů do 79 knihoven okresu. Mimo metodickou činnost se samy vzdělávaly na seminářích i v on-line prostředí.

Metodičky stále více prohlubují své znalosti i v ekonomické rovině. Systematicky sledují čerpání dotace, navrhuje změny v přesunech položek, připravují vyúčtování a podklady pro zastupitele měst, kraje a zřizovatele. Školí se v nových technologiích a komunitním kurátorství.

Pracovnice regionální správy pomáhají v obsluhovaných knihovnách s knihovnickými činnostmi, zajišťují nákup a zpracování jejich vlastních fondů i nákup, zpracování a cirkulaci dokumentů výměnných souborů pro místní knihovny. Podílejí se na zaškolování nových knihovníků, na smlouvách s obecními úřady, na evidenci knihoven na MKČR. Vzhledem ke vzdálenostem mezi knihovnami je spolupráce s knihovníky individuální, osobní a tím naprosto konkrétní.

Knihovnice v průběhu roku zodpovídají dotazy, ať ústní či písemné, reagují na rezervace, informují o nových trendech v oblasti knihovnictví, zprostředkovávají informace o knihovnických a kulturních akcích. Výkon regionálních funkcí je z obecného i finančního hlediska velmi efektivní projekt, který umožňuje dlouhodobou, systematickou, kontinuální knihovnickou práci, jež uspokojuje informační, vzdělávací i volnočasové potřeby občanů.

Příspěvková organizace Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích
Mírové nám. 153/26
412 01 Litoměřice

Dne: 28. 3. 2024

Zpracovaly: Zora Čuchalová, Mgr. Ing. Martina Vondráková